

Een fatsoenlijk dorp.

CDA 2026-2030

Sterk en toegankelijk Wassenaar

Programma voor de verkiezingen op 18 maart 2026

Sterk en toegankelijk

Het CDA wil met dit programma de uitdagingen aangaan voor Wassenaar. Samen met jong en oud.

Veel inwoners van Wassenaar zijn betrokken bij hun mooie dorp. Zo kennen we een traditie van een rijk verenigingsleven. Mensen doen mee en kijken naar elkaar om. Ze zoeken de verbinding, via sportclubs, muziekverenigingen of de buurt.

Wij als CDA gaan ons inzetten voor jeugdzorg die er is als het nodig is. Voor zaken waar de jeugd van Wassenaar behoefte aan heeft. Voor meer en betaalbare woningbouw. Voor sterke en frisse scholen. Voor behoud en versterking van natuur en monumenten. Voor veilig verkeer en goede bereikbaarheid. We maken stappen in de energietransitie. En we willen ondernemers de ruimte bieden.

Wassenaar is het waard om het bestaande te koesteren. En is een dorp om verder te ontwikkelen.

Het CDA kiest voor samenwerking, solidariteit en duurzaamheid. Niet voor politieke strijd en financiële retoriek

Sterk en toegankelijk Wassenaar – onze 6 speerpunten

1. Het CDA gelooft in de kracht van de samenleving. Een weerbare samenleving. Samen met de Wassenaarders willen we toewerken naar oplossingen. Denk aan zaken als extra woningbouw en energietransitie. Maar ook buurtwethouders en een wethouders spreekuur
2. We willen Wassenaar leefbaar houden. Extra betaalbare woningen zijn prioriteit: de turbo moet er op!
3. Goede bereikbare zorg is belangrijk. Het CDA wil graag een huisartsenpost in de gemeente.
4. We willen als CDA dat er iets te doen is voor de jeugd. Dat willen we samen bedenken. Zoals we ook over andere zaken jonge mensen in Wassenaar willen vragen wat ze vinden. Wij denken aan een gemeentelijke Jeugdraad Wassenaar.
5. Een sterker gevoel van veiligheid door goede openbare verlichting en meer cameratoezicht.
6. Het CDA let op de financiën. Bijvoorbeeld bij het verplaatsen van het gemeentekantoor en de gemeentewerf. We zoeken een oplossing op gemeentegrond. Dat bespaart veel geld. En we zijn minder afhankelijk van externe partijen.

Sterk en toegankelijk

Belangrijke thema's voor het dorp

01 Deugdelijk bestuur
en financiën

02 Eerlijk wonen

03 Zorg voor elkaar

04 Leefbaarheid en
klimaat

05 Onderwijs,
jeugd en (sport-)
verenigingen

06 Ondernemen

Een eerlijk verhaal

01. Deugdelijk bestuur & financiën

Een fatsoenlijk bestuur, dat 'levert'

We hebben een bestuur nodig, dat kan leveren. Voorwaarde daarvoor is samenwerken. Samenwerking in Wassenaar met haar inwoners, met onze buurgemeenten, in de metropoolregio Rotterdam-Den Haag en in allerlei regionale verbanden. Denk aan het lastige terrein van de jeugdzorg of woningbouw in een beperkte ruimte.

Uiteindelijk is de gemeente er voor haar inwoners. En het zijn de resultaten die tellen. Een goede samenwerking in het gemeentebestuur maakt die resultaten mogelijk, alsook de bereikbaar-en toegankelijkheid van de wethouders.

De ambtelijke organisatie

Wassenaar heeft behoefte aan een resultaatgerichte, toegankelijke en prettige organisatie.

We willen toe naar één locatie voor het gemeentebestuur en haar beleidsambtenaren, in de Paauw. Voor het klant contact centrum (KCC) en de balie burgerzaken denken we aan nieuwbouw. Zo'n 'huis van het dorp' kan worden gerealiseerd op de plaats van het bestaande gemeentekantoor. Als onderdeel van het nieuwe wooncomplex. Of in de voormalige kolenloods op het terrein. De rest van de gemeentewerf komt dan vrij voor woningbouw.

De functie gemeentewerf kan deels ingepast worden in de moestuin naast de Paauw of bij Avalex.

Voordat wij als gemeente grond verkopen willen we duidelijkheid waar de verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie een plaats krijgen.

Integer en transparant

01. Deugdelijk bestuur & financiën

Jaarlijkse inkomsten en uitgaven in balans houden
Elk jaar is het een uitdaging om financieel rond te komen als gemeente. Wassenaar zal voor de eerste keer geld gaan lenen. Dat doen we alleen voor projecten of investeringen. Niet voor uitgaven die elk jaar terugkomen. Zorgvoorzieningen, wegen en groen en woningbouw zorgen voor stevige uitdagingen op financieel terrein. We kunnen niet alles (financieel en qua mensen) en ontkomen niet aan nuchtere keuzes. Verantwoordelijk omgaan met overheidsgelden is een must. Bij de investeringen kijken we of het wenselijk en maatschappelijk relevant is. En haalbaar wat betreft financiën en planning.

Realistische plannen

01. Deugdelijk bestuur & financiën

Concrete voorstellen:

1. Nieuwe locatie en nieuwbouw voor de gemeentewerf, op het terrein bij Avalex
2. Klant Contact Centrum / balie burgerzaken in (nieuwbouw op de plaats van) de kolenloods op de gemeentewerf
3. Invoeren van betaald parkeren op Kievitsduin en Meyendel, in overleg met Dunea - ten bate van een groenfonds
4. Toepassen van baatbelasting bij nieuwe projecten of bestemmingen in het dorp – baten gaan in vereveningsfonds
5. Grens op leenbedrag van de Gemeente als percentage begroting – zolang kwalificatie provincie GOED is
6. Op termijn gaan we het aantal asielzoekers terugbrengen. We doen dat in lijn met de spreidingswet. Voor huisvesting van statushouders denken we aan alternatieve bouwlocaties
7. Ondermijning en criminaliteit streng aanpakken
8. Meer cameratoezicht en betere verlichting op onveilige plekken in het dorp
9. Wethouders verbonden aan buurten – de wijkwethouder
10. Maandelijks spreekuur wethouders

Realistische plannen

02. Eerlijk wonen

Iedereen verdient een passende woning!

Er is een woningtekort in Nederland en ook in Wassenaar. Er komen meer ouderen en die ouderen leven langer. Dat heeft gevolgen voor de zorg en voor het aantal benodigde vrijwilligers. Maar minder jongeren betekent bijvoorbeeld ook: minder scholen. De leefbaarheid van het dorp is in het geding. Dat is geen goede ontwikkeling. Het is van belang dat er ruimte voor jongeren komt, in de vorm van betaalbare woningen!

Wassenaar bouwt volgens de 30-40-30 regel, wat betekent 30% sociaal – 40% betaalbaar (huur en koop) – 30% vrije sector. Dit zijn streef getallen, echter het is belangrijker dat de juiste woningen worden gebouwd. Goede woningen voor ouderen zodat ze met plezier kunnen doorschuiven en een woning achterlaten, en ook veel betaalbare huur, het liefst via de woningcorporaties, zodat zij ook reële inkomsten kunnen krijgen.

Belangrijk is om de doorloopsnelheid te verhogen. Nu wordt er eindeloos gepraat en gesteggeld, dat moet en kan echt anders. Aan de voorkant veel aandacht voor de buurt, in samenspraak tot een gedragen kader – ontwerp komen, en dan snelle vergunningverlening door de gemeente. Het doel is belangrijker dan het proces, het gaat hier om woningen: een basis behoefte!

Betaalbaar wonen

02. Eerlijk wonen

Concrete voorstellen:

1. Nieuwe plaatsen voor woningen – Hoge Klei (een straatje erbij), Rust en Vreugd (flexwoningen)
2. Loze bedrijfsruimte omzetten naar betaalbare huurwoningen voor starters – bijvoorbeeld op de Hoge Klei
3. Grond afsplitsen van grote percelen (inclusief landgoederen) in samenspraak met gemeente
4. Een laagje erop in combinatie met verduurzaming – het laagje betaalt de verduurzaming van het hele blok
5. Open staan voor woning splitsen ten behoeve van betaalbare woningen
6. Streng leegstandsverordening met financiële consequenties
7. Betaalbare woningen met zelfbewoningsplicht voor minimaal 5 jaar en voorrang Wassaarders bij nieuwbouw
8. Oprichten vereveningsfonds: baatbelasting van dure woningen komt ten goede aan betaalbare woningen
9. Wassaar voert het turbo bouwen in. Verkort de gebruikelijke 7 jaar plannen en praten.

Betaalbaar wonen

03. Zorg voor elkaar

Wassenaar zorgt

Wassenaar is gemiddeld ouder dan de meeste gemeenten in Nederland en kent ook een dubbele vergrijzing. Dat betekent dat er extra zorg nodig is. Wassenaar kent geen **huisartsenpost (HAP)** en inwoners moeten buiten het dorp naar een HAP. Wij zien graag in het weekend een HAP in Wassenaar. Verder willen we de goede welzijns- en zorgvoorzieningen behouden. Daarbij letten we op de kwaliteit en betaalbaarheid. Dit betekent dat er soms scherpe keuzes gemaakt moeten gaan worden. Of dat we anders moeten gaan denken. Zoeken waar de beleidsvrijheid ligt in de WMO en de jeugdhulp.

Het zogenaamde maatschappelijk middenveld is ingewikkeld en bestaat uit veel organisaties. Hier is de uitdaging om de samenwerking efficiënt te laten gebeuren, gericht op snelle en goede zorg.

Wij zijn kritisch op Kanslokaal – voorheen de School Advies Dienst – en zien graag een goede evaluatie. Wat is nu echt de meerwaarde? Ook voor het Sociaal Team geldt dat het idee goed is. Maar gaat de hulp –zoals de bedoeling was- dan nu ook sneller, praktischer en efficiënter? Wij zetten in op preventie. Te beginnen op de scholen. Zorg dat kinderen weerbaarder worden, begrijpen waarom gezonde voeding belangrijk is en dat bewegen heel gezond is.

Een sociaal dorp

03. Zorg voor elkaar

Concrete voorstellen:

1. Beperken van aantal aanbieders Jeugdzorg, waar mogelijk
2. Inzet op zelfredzaamheid bij Jeugdzorg – jeugd met zorg onder 10%
3. Nagaan wat de taak en rol van Kanslokaal betekent en oplevert (de baten), vergeleken met de kosten
4. Structurele bijdrage aan de voedselbank – bedrag op basis van gebruikers
5. Bij hulp op basis van de WMO kijken naar een inkomensafhankelijke bijdrage
6. In beeld brengen van energie armoede, om zo vroeg mogelijk hulp te kunnen bieden
7. Onderzoeken of er een huisartsenpost (HAP) mogelijk is in het weekend in Wassenaar
8. Het planten van een geboortebos, bijvoorbeeld als onderdeel van de Noordrand. Bij geboorte wordt een boom geplant; zo hou je de rest van je leven een verbinding met je geboortedorp

Omzien naar elkaar

04. Leefbaarheid en klimaat

Groen en natuur

Wassenaar is een mooi dorp, maar ook een hele gewone gemeente. Zo hebben we allerlei soorten wijken en inwoners. Samen maken we Wassenaar. We hebben een groene oase van strand, duinen, veenweidegebieden en landgoederen die Wassenaar echt uniek maken. We zijn de gemeenten met de grootste biodiversiteit van Nederland. Een gemeente met heel veel natuur en recreatiegebieden. Ook belangrijk voor de regio, de provincie en zelfs landelijk.

De buitenruimte is het visitekaartje van Wassenaar. Daarom moeten we hiervoor goed 'zorgen'. Natuur en water stopt niet aan de gemeentegrens. We verbinden landgoederen en groenzones in Wassenaar met groen buiten onze gemeentegrenzen. En we maken nieuwe verbindingen via waterwegen, zoals bijvoorbeeld in de Noordrand.

Verkeer

Invoering van de 30 km in bijna geheel Wassenaar is een mooie stap. We gaan het ervaren. Over één of twee jaar gaan we kijken of het doel gehaald is. Bijvoorbeeld of het verkeer veiliger is geworden. En of er echt rustiger wordt gereden. Maar ook welke effecten het heeft voor de hulpdiensten en het Openbaar Vervoer.

Wassenaar is een aantrekkelijke gemeente voor fietsers. Het is belangrijk te zorgen dat onze fietspaden begaanbaar zijn, kruisingen overzichtelijk en goed verlicht. Wassenaar kent ook veel wandelpaden, soms gedeeld met fietsers en we zorgen ervoor dat dit goed is aangegeven. Er zijn veel wandelroutes en de bebording is duidelijk en schoon.

Groen en veilig

04. Leefbaarheid en klimaat

De Noordrand / Oostdorperweg

Met de gemeente Katwijk zijn goede afspraken gemaakt over de woningbouw op het oude vliegveld Valkenburg. Vanaf nu gaat het over de verdere invulling van de plannen voor de woningbouw. Aan de gemeentegrens komt de duurdere laagbouw. De hogere bouw komt meer naar het centrum van de nieuwe woonwijk.

Aan de Noordrand van Wassenaar wordt de natuur versterkt. We herstellen de tankgracht en planten veel bomen. Er blijft vanzelfsprekend ruimte voor de bestaande boeren, als ondernemer en beheerder van de nieuwe natuur.

Onder andere de provincie Zuid-Holland heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd. Zo heeft Wassenaar een bedrag van ruim **Euro 12 miljoen** gekregen voor de plannen voor mooie natuur.

De Zuidrand – Duindigt

De Zuidrand vormt de groene buffer tussen Den Haag en Wassenaar. Het is belangrijk dat dit gebied groen en open blijft. Hier bevindt zich ook de renbaan Duindigt, waar vele generaties genoten hebben van de draf- en renwedstrijden. De renbaan bevindt zich in financiële problemen. Een bescheiden bebouwing – duur en betaalbaar - kan middelen opleveren voor Duindigt. Net als nieuwe hippische activiteiten van Duindigt zelf. Belangrijk is wel een goede inpassing rond de oude stallen en geen bebouwing op de open vlakke,

Groen en duurzaam

04. Leefbaarheid en klimaat

Wassenaar klimaatbestendig maken

De mens gebruikt veel fossiele brandstoffen. Dat heeft gevolgen voor milieu en klimaat. We zien dat het weer verandert. Weersveranderingen zullen heftiger kunnen zijn. Bijvoorbeeld in de vorm van korte en heftige regenval. Of langdurige droogte en hitte. Dit betekent omgaan met de warmte en ervoor zorgen dat de hittestress afneemt. En er voor zorgen dat bij stortbuien het water kan wegstromen of kan worden geborgen. Wassenaar moet voorbereid zijn!

Warmte transitie, netverzwaring en ruimte

Het is de bedoeling om rond 2050 geen gas meer te gebruiken voor het verwarmen van onze huizen. Daarmee vervalt die CO₂-uitstoot en worden klimaatdoelen gehaald. De verwachting is dat Wassenaar voornamelijk op warmtepompen zal overgaan. Samen met zonnepanelen (voor elektriciteit en warmte). Dit leidt tot veel extra vraag naar elektriciteit. Daarom is uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig. In de praktijk betekent dit een extra onderstation in Wassenaar en transformatorhuisjes in de wijken.

Leefbaar en duurzaam

04. Leefbaarheid en duurzaamheid

Concrete voorstellen:

1. Met de buurtverenigingen aan de slag voor de locaties van de transformatorhuisjes
2. Geen plaats voor windmolens, wel veel zonnepanelen, zoals op de parkeerplaats aan de Mansveltkade. Vrijer zonnepanelenbeleid
3. Groenbeheer minimaal op B niveau en speeltuinen op A. Beter dus
4. Beperkte bebouwing huizen/appartementen op Duindigt toestaan; behoud van Duindigt als hippisch centrum
5. Ontwikkeling van bouwplannen Rijksvastgoedbedrijf (RVG) tegenover de Amerikaanse ambassade onderzoeken
6. Kunst en cultuur een zichtbare en structurele rol en plek geven in Wassenaar. Denk aan een jaarlijks kunstfestival
7. Efficiënte en snelle uitvoering van de MIENTGROEN projecten voor ruim EUR 12 miljoen samen met Katwijk
8. Verkoop van 'snippergroen' in het dorp, wat tot beter onderhoud van publieke ruimte leidt
9. Paardenbeleid maken
10. Proef Rozenplein: fietsers via andere zijde om rotonde te ontlasten; combineren met Deylerweg naar 30 km.
11. Zorgdragen voor goede bewijzing fiets- en wandelroutes. Dit gemeentegrens overschrijdend. Steun voor NPHD
12. Fysieke verbinding tussen Duivenvoorde / de Horsten en Backershagen / De Paauw
13. Dubbel gebruik gronden zoals een parkeergarage en woningen of een parkeergarage en sportvelden
14. Parkeergarage inzetten voor vergroening wijken, ie parkeerplekken worden groen
15. Ontwikkeling defensieterrein is gekoppeld aan goede ontsluiting met A44

Een mooi dorp

05. Onderwijs, jeugd en (sport-)verenigingen

Jong Wassenaar

Jeugd is ontzettend belangrijk voor een dorp. Jeugd brengt reuring. Jonge mensen hebben zeker aandacht, goed onderwijs en zorg nodig. En als ze wat ouder zijn: passende huisvesting. Dat alles met inspraak van de jongeren zelf.

Wassenaar zorgt voor goede en frisse scholen, voor goede en ruime sportgelegenheid en voor ruimte in de wijken. Een nieuwe skatebaan is een mooi begin, maar de jeugd verdient meer. Voor gelijke kansen is het belangrijk in ons dorp scholen op alle niveaus te hebben.

De jeugd heeft de toekomst en hoort daar over mee te denken en te praten. Wij denken aan “participatie” in de vorm van een Jeugdraad Wassenaar. Daar kunnen jongeren dan zo’n 4 keer per jaar hun kijk geven op allerlei zaken. Zaken die zij zelf van belang vinden.

Studenten uit het MBO en eventueel HBO kunnen binnen de gemeente stage lopen bij mooie projecten. Met natuurlijk een goede vergoeding voor hun inzet.

Toegang voor de jeugd

05. Onderwijs, jeugd en (sport-)verenigingen

Concrete voorstellen:

1. Instellen van een Jeugdraad Wassenaar
2. Stageplekken binnen de gemeentelijke organisatie voor WO, HBO en MBO studenten – met vergoeding
3. Verdubbeling van de jeugdsubsidie voor de sportverenigingen uit budget OKO (Opgroeien in Kansrijke Omgeving)
4. Minimaal twee jeugdplekken in de openbare ruimte maken. Initiatief bij de jeugd leggen. Denk aan plekken voor voetbal, basketbal, curling of gewoon een gezellig jeugdhonk
5. Het is belangrijk voor de gemeente om de huidige schoolvormen op het Rijnlands en Adelbert te behouden. Daarnaast onderzoeken of er een vorm van Vmbo-kader onderwijs mogelijk is in Wassenaar
6. Valkenhorst leent zich goed voor het organiseren van mooie events. Denk aan veldrijden, cross country of kleine concerten

Sterk en toegankelijk

06. Ondernemen

Behoud en versterking van de lokale markt en middenstand. Geen winkelstraten vol leegstand, maar een bruisend en compacter dorpshart. Streven naar waardevolle aanvullingen van het aanbod aan winkels en bedrijven.

Concrete voorstellen

1. Versterking van het dorp verzorgend familie midden- en kleinbedrijf (MKB) met minder regeldruk en actieve ondersteuning
2. Het opknappen van bedrijventerreinen met ruimte voor verduurzaming en aandacht voor ontsluiting.
3. Wassenaar neemt actief deel aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag MRDH; kijkt ook naar Leiden en Katwijk.
4. Proef met het herstel van tweerichtingsverkeer op de Johan de Wittstraat
5. Behoud van de 50 km wegen (Wittenburgerweg, Stoeplaan, Groot Haesebroekseweg en de Papegaaienlaan) om het dorp bereikbaar te houden voor bewoners en voor de vervoersdiensten, om de dienstregeling in stand te houden

Vrij en sociaal

**Een fatsoenlijk land
begint bij een
fatsoenlijk dorp.**

Een fatsoenlijk land

